

УДК 631.15:16

Назаркевич М.В., аспірант ©*Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З.Гжицького, м. Львів, Україна***СУЧАСНІ СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА ПТИЦІ**

З 2000 по 2013 рік світове виробництво м'яса птиці зросло на 62%. Виробництво м'яса бройлерів в високо розвинутих країнах в 2014 році повинно досягнути 86982 тис. тонн, що на 2,4% вище показника 84640 тис тонн у 2013 році. Доля Америки у світовому виробництві м'яса птиці у 2013 році склала 44%. Глобальний експорт м'яса птиці за минулі п'ять років вже виріс на 25%, причому більше 80% цього росту припадає на близькосхідні та центрально-африканські ринки. Бразилія і США є найбільш потужними експортерами, і на їх долю прийде 65% валового світового експорту бройлерів в 2014 році.

Прогнозується ріст виробництва м'яса птиці в Індії на 6% до 3,6 млн. тонн, в Китаї ймовірно досягає рекордних 13,7 млн. тонн, а в Європейському Союзі прогнозується розширення виробництва до рекордних 9,9 млн. тонн.

Ключові слова: світ, виробництво, експорт, імпорт, прогноз, м'ясо птиці, населення, країна.

УДК 631.15:16

Назаркевич М.В., аспірант*Львовский национальный университет ветеринарной медицины
и биотехнологий имени С.З.Гжицкого, г. Львов, Украина***СОВРЕМЕННЫЕ МИРОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ПРОИЗВОДСТВА МЯСА ПТИЦЫ**

С 2000 по 2013 годы мировое производство мяса птицы выросло на 62%. Производство мяса бройлеров в высокоразвитых странах в 2014 году должно достичь 86982 тыс. тонн, что на 2,4% выше показателя 84640 тыс тонн в 2013 году. Судьба Америки в мировом производстве мяса птицы в 2013 году составила 44%. Глобальный экспорт мяса птицы за прошедшие пять лет уже вырос на 25%, причем более 80% этого роста приходится на ближневосточные и центрально-африканские рынки. Бразилия и США являются самыми мощными экспортерами, и на их долю придется 65% валового мирового экспорта бройлеров в 2014 году.

Прогнозируется рост производства мяса птицы в Индии на 6% до 3,6 млн. тонн, в Китае вероятно достигает рекордных 13,7 млн. Тонн, а в Европейском Союзе прогнозируется расширение производства до рекордных 9,9 млн. тонн.

Ключевые слова: мир, производство, экспорт, импорт, прогноз, мясо птицы, население, страна.

UDC 631.15:16

Nazarkevych M.V.*Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S.Z.Gzhytskyj, Lviv, Ukraine***MODERN WORLD TRENDS POULTRY PRODUCTION**

From 2000 to 2013 world poultry meat production increased by 62%. Production of broiler meat in highly developed countries in 2014 should reach 86 982 thousand tons, which is 2.4% higher than 84640 thousand tons in 2013. The fate of America in world production of poultry meat in 2013 was 44%. Global poultry exports for the past five years has increased by 25%, and 80% of this growth is in the Middle East and Central African markets. Brazil and the United States is the most powerful exporters, and their fate will have 65% of the gross world exports broylriv in 2014.

Projected growth of poultry meat production in India by 6% to 3.6 million tons, China is probably a record 13.7 million tons, and the European Union is projected to expand production to a record 9.9 million tons.

Key words: world production, export, import, weather, poultry population, the country.

Постановка проблеми. Птахівництво в усьому світі розвивається швидкими темпами і є одним з основних, порівняно недорогих джерел надходження білкових продуктів харчування для населення. Харчова цінність м'яса птиці характеризується кількістю і співвідношенням білків, жирів, вітамінів, мінеральних речовин і ступенем їх засвоєння організмом людини; вона зумовлена також енергетичним змістом і смаковими властивостями м'яса. Краще засвоюється і володіє хорошими смаковими властивостями м'ясо з рівним вмістом білків і жирів. Проте український внутрішній ринок тривалий час заповнювався імпортними продуктами птахівництва через те, що власне виробництво (за період економічної кризи) різко скоротилося, особливо у сільськогосподарських підприємствах. Споживання м'ясних продуктів у деяких промислово розвинених країнах досить велике, однак у країнах, що розвиваються, воно є недостатнім [1]. Це і обумовлює необхідність пошуку шляхів розширення виробництва м'яса птиці в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні і практичні аспекти виробництва продуктів харчування, в т.ч. і м'яса птиці, в різних країнах світу висвітлені в роботах провідних вітчизняних вчених, зокрема, В. П. Галушка [1], С. М. Кваші [2], О. М. Шпичака [3], П. Т. Саблука [4], Ф. О. Ярошенка [5, 6] та інш. Водночас, незважаючи на цінність проведених досліджень, окремі важливі питання, пов'язані з розвитком м'ясного птахівництва у світі потребують подальшого вивчення, оскільки в сучасних умовах птахівництво у провідних країнах світу знаходиться в стадії активного розвитку з можливим перенесення досвіду в Україну.

Мета статті дослідити сучасні світові тенденції виробництва м'яса птиці в сільськогосподарських підприємствах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Впродовж останніх років спостерігається позитивна динаміка світового виробництва м'яса птиці. З 2000 р. по 2013 р. виробництво зросло на 62 %, однак лідером залишається американський континент. США у світовому виробництві м'яса птиці у 2013 р. склали 44 % (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка світового виробництва м'яса птиці, млн. тонн

Регіон	Рік							2013р. до 2003р., разів
	2000	2005	2009	2010	2011	2012	2013	
АФРИКА	2,8	3,3	4,2	4,5	4,6	4,7	4,8	1,7
Америка	27,1	32,7	36,7	38,6	39,9	40,2	41,1	1,5
Азія	18,6	22,4	28,0	29,1	29,8	31,1	31,6	1,7
Європа	9,3	10,9	13,3	13,9	14,6	15,2	15,4	1,6
Океанія	0,7	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,8
Світ	58,5	70,2	83,3	87,2	90	92,5	94,2	1,6

Виробництво м'яса бройлерів в високо розвинутих країнах в 2014 р. повинно досягнути 86982 тис. тонн, що на 2,4% вище показника 84640 тис тонн у 2013 р. Це впливає із обліку "М'ясо і птиця: Світовий ринок і торгівля", виданого Службою сільського господарства зарубіжних країн (FAS) Мінсільгоспу США. Америка, Китай та Бразилія залишатимуться трьома головними виробниками бройлерів.

Таблиця 2

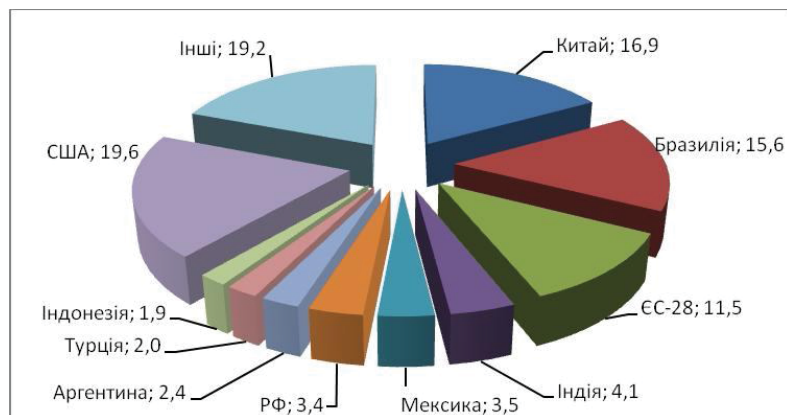
Виробництво м'яса бройлерів в окремих країнах, тис. тонн

Країна	Роки							2014 р. до 2009 р., %
	2009	2010	2011	2012	2013	2014		
1000 метричних тонн (у забійній вазі)								
Китай	12100	12550	13200	13700	13500	13700	113,2	
Бразилія	11023	12312	12863	12645	12770	13220	119,9	
ЄС	8756	9202	9320	9550	9750	9900	113,1	
Індія	2550	2650	2900	3060	3420	3625	142,2	
Росія	2060	2310	2575	2830	3050	3300	160,2	
Мексика	2281	2822	2906	2958	3002	3045	133,5	
Аргентина	1500	1680	1770	2014	2022	2100	140,0	
Туреччина	1180	1420	1619	1707	1760	1820	154,2	
Таїланд	1200	1280	1350	1550	1500	1625	135,4	
Індонезія	1409	1466	1515	1540	1550	1566	111,1	
Інші	13222	1081	14567	14929	15358	15826	119,7	
Усього за кордоном	57781	61772	64585	66583	67682	69526	120,3	
США	15935	16563	16694	16621	16958	17456	109,5	
Всього	73716	78335	81279	83204	84640	86982	117,9	

Ні одна із 11 країн, що займає провідну позицію в цій галузі, не повинна скорочувати виробництво в поточному році. Світове бройлерне виробництво на

2014 рік можливо встановить новий рекорд, збільшившись на 18 % за п'ять років (табл. 2).

Аналітики відзначають, що вперше за чотири роки темпи росту будуть рости на фоні знижуючих витрат і цінової кокуренції при співставленні з іншими м'ясними протеїнами. ТОП-10 виробників м'яса птиці в світі у 2013 р. наведено на рис. 1.

Рис.1. ТОП-10 світових виробників м'яса птиці у 2013 році, %

Глобальний експорт м'яса птиці за минулі п'ять років вже виріс на 25%, причому більше 80% цього росту припадає на близькосхідні та центрально-африканські ринки. Нетрадиційні експортери, такі як Турція і Україна, володіють логістичними і конкурентними перевагами на цих ринках порівняно з традиційними експортерами, Бразилією та США.

В 2014 році прогнозується збільшення експорту бройлерів на 3,6% до 10765 тис. тонн, при розрахунковому показнику цього року 10393 тис. тонн, що на 27,8% вище виробництва 2009 року (8433 тис. тонн). Бразилія і США є найбільш потужними експортерами, і на їх долю прийдеться 65% валового світового експорту бройлерів в 2014 році. Дев'ять із 11 ведучих країн-виробників повинні збільшити свій експорт в 2014 році, причому Китай і Чілі залишаться на розрахунковому рівні цього року. Експорт із Європейського Союзу залишиться практично попереднім і перевищить показник 2013 року всього лише на 10 тис.тонн (табл. 3).

Служба сільського господарства зарубіжних країн (FAS) Міністерства сільського господарства США наводить інформацію про те, що виробництво м'яса птиці в Бразилії ймовірно дещо зміниться до рекордних 13,0 млн. тонн в результаті росту кормової бази. Однак, внутрішнє споживання обмежується високим рівнем заборгованості по споживчому кредиту і конкуренції зі сторони яловичини і свинини. Експорт залишається на рекордному рівні 3,6 млн. тонн. Попит на Близькому Сході посилюється, так як бразилійські експортери можуть поставляти цілі тушки, сертифіковані відповідно канонам ісламу, на відміну від деяких інших традиційних конкурентів.

Прогнозується ріст виробництва м'яса птиці в Індії на 6% до 3,6 млн. тонн, викликаний ескалацією попиту на тваринний білок і зростаючою перевагою продуктам птахівництва, свідчить про зміну смаків і переваг. США і Бразилія продовжують шукати доступ на цей закритий і потенційно прибутковий ринок.

Таблиця 3

Експорт бройлерів по окремих країнах, тис. тонн

Країна	Роки						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014 р. до 2009 р., %
	1000 метричних тонн (у забійній вазі)						
Бразилія	3222	3272	3443	3508	3580	3625	122,5
ЄС	765	934	1044	1094	1095	1109	144,9
Таїланд	379	432	467	538	540	580	153,1
Туреччина	86	110	206	285	365	440	5,1 р.б.
Китай	291	379	423	451	415	415	142,6
Аргентина	178	214	224	291	323	355	1,9 р.б.
Україна	18	32	43	76	120	170	9,4 р.б.
Канада	142	147	143	140	150	155	109,2
Білорусія	21	38	74	105	100	115	5,5 р.б.
Чилі	82	79	90	93	91	91	110,9
Інші	145	173	219	242	260	280	1,9 р.б.
Усього за кордоном	5340	5810	6376	6783	7039	7340	137,4
США	3093	3067	3161	5300	3354	3425	110,7
Всього	8433	8877	9537	10083	10393	10765	127,6

У Росії виробництво стрімко розширювалось до рекордних 3,3 млн. тонн, завдяки державній підтримці селекційної роботи, будівництву нових підприємств і модернізації існуючого птахівництва. Зернові інтервенції зі сторони державних резервів повинні знизити затрати і стимулювати виробництво. Прогнозується незначне скорочення імпорту до 530,000 тонн на фоні зростаючого виробництва і знижуючих цін. Експорт виросте на 8% впритул до 65,000 тонн при більш стійкому попиті в Казахстані.

Виробництво м'яса птиці в Китаї ймовірно досягає рекордних 13,7 млн. тонн, завдяки новим державним субсидіям на закупівлю вітчизняного поголів'я. Не дивлячись на пташиний грип, знову заражених провінцій Хебей і Гуанчжоу цього літа, споживання постійно зростає разом з довірою до вітчизняної птиці. Експорт, переважно в Японію, ймовірно залишиться на попередньому рівні 415,000 тонн.

В Європейському Союзі прогнозується розширення виробництва м'яса птиці в до рекордних 9,9 млн. тонн в результаті зростаючого попиту на недорогі тваринні білки і зниження цін на корми. Експорт залишається на попередньому рівні 1,1 млн. тонн. Недавня призупинка експортних дотацій на м'ясо птиці повинна послабити конкурентоздатність.

Держави-члени Європейського союзу виробили 8,7 млн. тонн м'яса бройлерів і майже 1.82 млн. тонн м'яса бройлерів і майже 1,82 млн. тонн м'яса індиків в 2010 р. Дані Eurostat для ЕС 27 н свідчать, що виробництво всіх видів домашньої птиці в тушках склало 11,65 млн. тонн, найбільшими виробниками є Франція (1,67 млн. тонн), Великобританія (1,46 млн. тонн), Іспанія (1.32 млн. тонн) та Німеччина (1,28 млн. тонн) (див. рис. 2.)

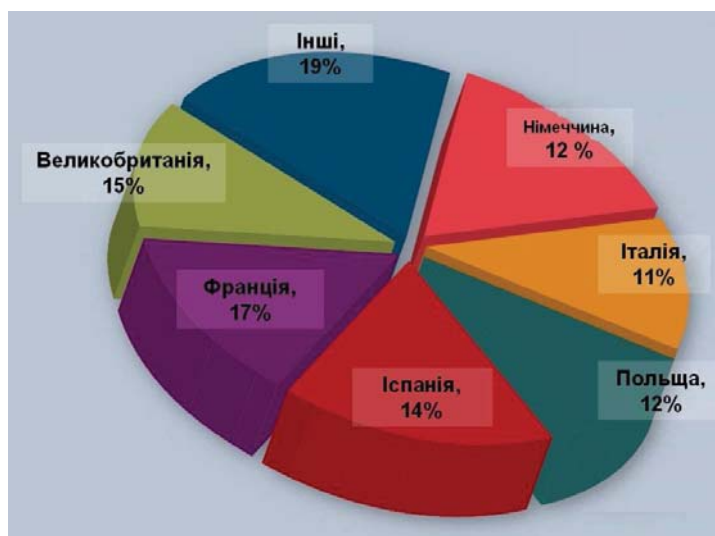

Рис. 2. Виробництво м'яса птиці країнами членами Євросоюзу, (%)

Попит на м'ясо бройлерів у світі росте з великою швидкістю, тому, що цей вид м'яса продається по конкурентноспроможній ціні порівняно з іншими м'ясними продуктами. В 2014 р. світове виробництво продовжує побивати нові рекорди після росту на 18% всього за п'ять років. А ще більш важливо те, що темпи росту зростуть в перший раз за останні чотири роки на фоні падіння виробничих витрат і цінової конкурентоздатності по відношенню до інших видів м'яса. світовий експерт збільшився більш ніж на 25% на протязі останніх п'яти років, причому більше 80% цього росту приписуються країнам Близького Сходу і Африки південніше Сахари. Нетрадиційні експортери, такі як Турція і Україна, мають матеріально-технічну і конкурентну перевагу на тих ринках, порівняно з традиційними експортерами, такими як Бразилія і Сполучені Штати.

Висновки. Світовий ринок м'яса вважається одним з найбільш перспективних і щорічно зростає приблизно на 2–3 %. Зарубіжні компанії перебувають у постійному пошуку ринків збуту, в тому числі і менш якісної продукції, що не знайшла попиту в західного споживача. Зростаюче споживання м'яса птиці є результатом підвищення добробуту в країнах, що розвиваються. В першу чергу в країнах Південно-Східної Азії, до яких відноситься Китай. В подальшому, ринок м'яса птиці має найбільші перспективи для розвитку і за прогнозами Організації світового економічного

співробітництва і розвитку (OECD) та Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН (FAO) буде зміцнювати свої позиції на світовому ринку м'яса, а співвідношення ціни та якості продукції призведе до значного збільшення частки м'яса птиці в загальній структурі світового споживання м'яса.

Література

1. Галушко В.П. Економіка світового сільського господарства / В.П. Галушко. – К.: НАУ, 2011. – 514 с.
2. Кваша С.М., Петренко С.С. Інструменти державного регулювання ринку м'яса птиці в Україні / Вісник Харк. нац. техн. ун-ту сільського господарства: Економічні науки. Вип. 65 / С.М. Кваша, С.С. Петренко. – Харків: ХНТ УСГ, 2007 – С. 3-14.
3. Шпичак О.М., Гапусенко Ю.Я., Станісевич С.А. Нормативні витрати, ціни, баланси сільськогосподарської продукції в Україні та країнах світу / За ред. О.М. Шпичака, Ю.Я. Гапусенка. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2013. – 693 с.
4. Саблук П.Т., Калієв Г.А. Світове та регіональне виробництво аграрної продукції / П.Т. Саблук, Г.А. Калієв. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2014. – 218 с.
5. Ярошенко Ф.О. Птахівництво України: стан, проблеми і перспектива розвитку / Ф.О. Ярошенко. – К.: Аграрна наука, 2014. – 525 с.
6. Ярошенко Ф.О. Сучасні світові тенденції розвитку птахівництва / Ф.О. Ярошенко. – К.: Новий друк, 2013. – 335 с.
7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chinafendustry.com>.
8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fao.org>.
9. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.featherreamles.com>.

Рецензент – д.е.н. професор Шульський М.Г.